

Åtgärdsplan efter utvärdering av forskarutbildningen vid Institutionen för Vårdvetenskap och hälsa, Sahlgrenska akademien, Göteborgs universitet

I tabellen listas bedömargruppens förslag följt av plan för åtgärd (inklusive tidsplan och ansvarig aktör). Förkortningar som används i texten: SA, Sahlgrenska akademien, FUS Utskottet för utbildning på forskarnivå vid institutionen vårdvetenskap och hälsa.

Bedömargruppens förslag	Åtgärd	Tidsplan	Ansvarig
Övergripande kommentarer			
Bedömargruppen rekommenderar fakulteten att vidta åtgärder så att doktorander möts med respekt för ämnesval och vedertagna metoder inom ämnet. I de fall det finns kritik rörande frågeställningar och metoder i den vårdvetenskapliga forskningen rekommenderas fakulteten att genomföra en djupare diskussion om ämne och metod med lärare/forskare så att doktorander kan mötas med respekt.	Detta är ett strukturellt attitydproblem Nedan återfinns åtgärder i syfte att förbättra attityden hos doktorander och lärare: • Säkra och utvidga att tillämpningsområden och metoder som speglar bredden i SA kunskapsområden/forskarutbildningsämnen ingår i de obligatoriska metodkurserna. • Befintliga seminariegrupper i de obligatoriska kurserna bör utvecklas för att stärka bredden i forskarutbildningsämnena. • Införa moment/workshops som är alternativa eller valbara i de obligatoriska kurserna exempelvis inom Etik kursen, Introduktion till vetenskapligt skrivande och kommunikation.	Diskussion i referensgruppen för obligatoriska kurspaket /FUK samt med visedekan VT 24	Vicedekan för forskarutbildning, övergripande studierektor FoU utbildning och ordförande för FUK.
Att oklarhet råder om allmän och särskild behörighet för tillträde till utbildningen, fördjuping i ämnet vård-vetenskap blev oklart.	• Den särskilda behörighet som krävs är Engelska B för att bli antagen till forskarutbildning på SA detta gäller för alla doktorander på SA utifrån dekanbeslut sedan tidigare.		

	• Breddkunskap i ämnet kontrolleras på SA vid halvtidsseminariet. • För att ytterligare examinera breddkunskap i vårdvetenskap så måste alla nyantagna doktorander från 2023 läsa den obligatoriska kursen SV00034 <i>Vetenskapsfilosofiska grunder, metodologiska ansatser och forskningsetik inom vårdvetenskap (3 hp)</i>.		
Samarbete bör etableras med de institutioner inom fakulteten som bedriver utbildning på forskarnivå i vårdvetenskap.	I nuläget finns det tre doktorander som är inskrivna på andra institutioner: En på kliniska vetenskaper och två på neurovetenskap med vårdvetenskap som forskningsämne. Alla doktorander på SA är välkomna till öppna aktiviteter på institutionen för vårdvetenskap och hälsa.		
Bedömggruppen rekommenderar att handledare deltar (obligatoriskt) tillsammans med doktoranderna i det informationsmöte som alla nyantagna doktorander inbjuds till.	Handledare kommer att inbjudas till regelbundna handledarmöten.	Start HT 24	Studierektor för utbildning på forskarnivå vid institutionen för vårdvetenskap och hälsa.
De faktiska studieresultaten motsvarar lärandemål och högskoleförordningens examensmål			
Bedömggruppen rekommenderar att institutionen och fakulteten tillsammans med doktorandrepresentanter granskar och analyserar hur andra lärosäten (särskilt universitet utan medicinsk fakultet och högskolor med begränsad examensrätt) förhåller sig till ämnet för utbildning på forskarnivå för sökande med ämnesbakgrund i omvårdnad.	Kunskapsområden utgör forskarutbildningsämnena vid SA Majoriteten av doktoranderna vid vårdvetenskap och hälsa har omvårdnad eller reproduktiv och perinatal hälsa som ämnesbakgrund. Ca en fjärdedel har annan ämnesbakgrund. Frågan kommer även att lyftas inom det årliga nationella nätverket för forskarutbildning inom vårdvetenskap		

En kritisk granskning av utbildningens benämning, benchmarking särskilt i förhållande till universitet och högskolor som erbjuder utbildning på forskarnivå inom hälsoområdet, alternativt en expansion av doktorander med olika vårdvetenskaplig ämnesbakgrund. Bedömargruppen föreslår också att i den mån en bred ämnesbenämning tillämpas ska bredd återspeglas i doktorandernas lärandemiljö, dvs. en miljö där doktorander med olika ämnesbakgrund möts. Bedömargruppen föreslår också, att i den mån bred ämnesbenämning tillämpas, variationen i vilka ämneskunskaper på grundläggande och avancerad nivå som krävs för antagning till utbildning på forskarnivå i vårdvetenskap synliggörs	Institutionen har arbetat fram tydliga ämnesbeskrivningar där Vårdvetenskap är kunskapsområdet som innefattar Omvårdnad, Radiografi, och Reproduktiv hälsa. Vårdvetenskap är ett av flera forskarutbildningsämnen på SA där doktorander med olika bakgrund väljer att bli antagna. Även i den obligatoriska kursen SV00034 <i>Vetenskapsfilosofiska grunder, metodologiska ansatser och forskningsetik inom vårdvetenskap (3 hp)</i> diskuteras ämnet Vårdvetenskap och doktoranderna ska reflektera över ett relevant begrepp inom sitt huvudområde/forskarutbildningsämnet kopplat till sitt avhandlingsarbete		
För att garantera att forskarutbildningen innebär fördjupning inom det aktuella ämnet/ämnesområdet föreslår bedömargruppen att den allmänna studieplanen revideras och att allmän och särskild behörighet specificeras så att fördjupning möjliggörs.	Dels har tidigare funnits en frivillig kurs tidigare med ämnesfördjupning (SV00030 <i>Forskningsseminarier i vårdvetenskap</i>). Denna kurs är nu en obligatorisk kurs inom vårdvetenskap och ingår i studieplanen för utbildning på forskarnivå inom vårdvetenskap. Se nedan. Sedan årsskiftet 22/23 är kursen SV00034 <i>Vetenskapsfilosofiska grunder, metodologiska ansatser och forskningsetik inom vårdvetenskap (3 hp)</i> obligatorisk för doktorander antagna på institutionen.		
Undervisningen sätter studenternas lärande i centrum			
Bedömargruppen föreslår att antalet handledare för enskilda doktorander i normalfallet begränsas	SA har övergripande regler som säkerställer att doktoranden har en huvudhandledare och en biträdande handledare, däremot finns ingen övre gräns. Dessa följs.		Prefekt vid institutionen för

till tre, och att doktorander fortsatt handleds i flervetenskapliga konstellationer.	Med få undantag granskas alla projektplaner av FUS inklusive handledarkonstellationen gällande antal handledare, kompetens och institutionsbehörighet. Fortsättningsvis kommer FUS att rekommendera att inte det ska vara fler handledare än motiverat. Prefekt bedömer slutligen att handledarkonstellationen är optimal vilket kan innebära fler handledare än tre		vårdvetenskap och hälsa.
Åtgärder för återkoppling till handledare föreslås och då i första hand av karaktären att dela erfarenheter, reflektera och diskutera hur man kan förhålla sig i olika situationer.	Tidigare har institutionen haft handledningsseminarium på forskarutbildningsnivå där institutionens handledare bjöds in för att dela med sig av erfarenheter. Dock var intresset svalt med få deltagare. Men utifrån bedömarens rekommendation kommer institutionen (FUS) att kalla till ett liknande seminarium både fysiskt och digitalt. God möjlighet och tillgänglighet finns för handledare att diskutera med Studierektor för forskarutbildning på institutionen.	HT 24- VT25	Studierektor för utbildning på forskarnivå vid institutionen för vårdvetenskap och hälsa.
Bedömaregruppen föreslår att åtgärder vidtas så att det blir känt var man kan vända sig, inom institutionen, fakulteten och universitet, i det fall problem uppstår. Doktorandombudet samlar betydande kunskap som t.ex. i samtal, seminarier etc. kan bidra till handledarnas utveckling.	Information om doktorandombudet kommer tydligare att publiceras på institutionens hemsida: <i>Internt forskarutbildningen</i>. Bör också framkomma i SA doktorandhandbok Informationen kommer även att mejlas ut till alla berörda handledare och doktorander. I samband med att doktoranderna träffar Studierektorn för forskarnivå första gången (inom ett år av studiestart) får de även muntlig information om Doktorandombudet. Doktorandombudet har även varit inbjuden till Doktorandrådet (DOR) på institutionen i oktober 2023.	Infört 2023	Kommunikatör för utbildning på forskarnivå och Studierektor för utbildning på forskarnivå vid institutionen för vårdvetenskap och hälsa

Bedömargruppen föreslår att kraven på kurser på forskarnivå i vårdvetenskap ändras till att omfatta 60 högskolepoäng.	Då institutionen följer SA:s regelverk är det obligatoriskt att läsa 30hp. Dock finns det möjlighet för doktoranderna att läsa ytterligare kurser vid behov.		
Bedömargruppen föreslår en genomgripande analys rörande vilka metodologiska och ämnesmässiga kunskaper, med hänsyn till pågående utveckling, som krävs för att doktoranden ska utveckla självständig förmåga att planera och genomföra forskning.	Arbetet med att stärka metodkurserna har pågått sedan våren 2021. En systematisk översyn har gjorts av FUS över alla institutionens kurser, metodkurserna har blivit fler bland annat kommer kursen: <i>Systematic Review</i> med metasyntes ges hösten 2024. Det planeras även för en <i>Mixed method kurs</i> med start hösten 2025. Institutionen arbetar även aktivt med kurserna: Komplexa interventioner, implementering samt processutvärdering. Design och metodkurser som institutionen anser ligger väl i tiden kopplat till utvecklandet av vårdvetenskap som ämne.	Arbete pågår sedan 2021- framåt	FUS och studierektor för utbildning på forskarnivå vid institutionen för vårdvetenskap och hälsa
Bedömargruppen föreslår att institutionen i samråd med fakulteten och doktorander initierar en nationell kartläggning av design och metodkurser vid landets lärosäten samt arbetar för att dessa tillgängliggörs genom någon digital plattform.	Alla institutionens forskarutbildningskurser läggs ut på plattformen: Nordic doctoral training in health sciences (NORDOC). Information om denna finns bland annat på Institutionens interna hemsida om forskarutbildningen: Forskarkurser Frågan skall också ställas till exempel universitetet i Löven om benchmarking om kursverksamhet. Frågan kommer även att lyftas inom det nationella nätverket för forskarutbildning inom vårdvetenskap	Infört 2023 2024 2024	FUS och studierektor för utbildning på forskarnivå vid institutionen för vårdvetenskap och hälsa
Bedömargruppen föreslår också att fakulteten och institutionen initierar en nationell samordning av utveckling och genomförande av kurser särskilt de som behandlar pågående utveckling av design och metod och i det arbetet även identifierar relevant kompetens för genomförande av kurserna.	Se kommentarer ovan.		
Undervisningens innehåll och form vilar på vetenskaplig grund samt beprövad erfarenhet			

Bedömargruppen föreslår att seminarier för kritisk granskning av pågående forskning införs som ett obligatoriskt och regelbundet moment under utbildningen, oavsett om doktoranden studerar på hel- eller deltid. Bedömargruppen föreslår att seminarier leds av senior forskare inom ämnet vårdvetenskap, handledare deltar passivt och doktoranderna driver den vetenskapliga kritiska diskussionen.	Seminarier (introduktionsseminarium, slutseminarium samt högre seminarium) finns alternativt införs och deltagande rekommenderas för alla doktorander. Doktorander förutsätts delta i de halvtidsseminarier och disputationer som ges vid institutionen och SA. I kursen SV00034 (som är obligatorisk kurs för nyantagna doktorander) väljer doktoranderna ett vårdvetenskapligt begrepp kopplat till sitt avhandlingsprojekt. Det skriftliga underlaget genomgår därefter en kamratbedömning där en kritisk granskning görs av en doktorandkollega. Vid den muntliga presentationen deltar minst två seniora forskare med kompetens inom vårdvetenskap. Förslag är att huvudhandledarna bjuds in till detta tillfälle, vilket först stäms av med kursens examinator.	Införs för de doktorander som antas från och med 1 januari 2025	Studierektor för utbildning på forskarnivå vid institutionen för vårdvetenskap och hälsa
Bedömargruppen föreslår också att formuleringen i den allmänna studieplanen "kritiskt och konstruktivt granska andras arbete inom vetenskaplig forskning och utveckling" ändras så att det framgår att även doktorandens eget arbete kritiskt granskas av andra.	Doktorandens eget arbete granskas kritiskt av forskare vid flera tillfällen; vid halvtidsexamination, pre-disputation och inför samt vid disputation. Detta framgår av de regler och beslut som finns för utbildning på forskarnivå vid SA och lokalt på institutionen för Vårdvetenskap och Hälsa.		
Lärarna har aktuell och adekvat ämnesmässig och högskolepedagogisk kompetens			
Bedömargruppen föreslår att institutionen för en djupare diskussion om optimal balans mellan så kallade externa och interna doktorander och vilka konsekvenser det har för institutionens förutsättningar att bygga interna forskningsmiljöer till vilka doktorander rekryteras.	I dag är samverkansdoktorander (ca 50%) vilket institutionen anser är en relevant konstellation.	SA inför "Exitpoll" för att fånga upp alla doktorander som avslutat sin forskarutbildning på SA	
Utbildningen är relevant för studenternas och samhällets behov			
Bedömargruppen föreslår att institutionen och fakulteten, tillsammans med	Denna fråga diskuteras på fakultets- och universitetsnivå. Visedekan med ansvar för utbildning på forskarnivå,	2023 - 2026	Vicedekan samt FUS och

doktorandrepresentanter initierar en revidering av modellen och systemet för uppföljning av den individuella studieplanen.	Övergripande Studierektorer, Studierektor på institutionen, doktorandexaminatorer, doktorandrepresentanter mfl är involverade i diskussionen. Arbetet med revidering av den elektroniska ISPN pågår på fakultetsnivå.		studierektor för utbildning på forskarnivå vid institutionen för vårdvetenskap och hälsa
Bedömargruppen föreslår också doktorander informeras om att mentor kan erbjudas under utbildningen.	I dagsläget finns det inga namngivna mentorer på institutionen. Institutionen kommer att identifiera intresserade personer som kan tänka sig vara mentorer på frivillig basis för doktorander.	2025	studierektor för utbildning på forskarnivå vid institutionen för vårdvetenskap och hälsa
En för alla studenter tillgänglig och ändamålsenlig studie- och lärmiljö föreligger			
Bedömargruppen föreslår utöver, obligatoriska seminarier, att för alla doktorander gemensamma aktiviteter någon gång per år genomförs t.ex. presentation av avhandlingsarbetet, samtal om utbildningens utmaningar etc. Samt att begreppet extern och intern tas bort då det saknar mening för utbildningens innehåll. Studietakt är mera relevant för kommunikation om studiernas genomförande.	Årligen genomförs en "Doktorand och handledare kick-off" på institutionen där olika perspektiv lyftes fram. T.ex. Ämnet vårdvetenskap i avhandlingen, olika vägval efter en doktorsexamen och olika faser i utbildningen på forskarnivå. Institutionen håller även årliga avhandlingsseminarium som innebär att alumner berättar om sitt doktorandprojekt utifrån betydelsen för vårdvetenskap Gällande begreppen, används intern och extern utifrån det arbetsgivaransvar det innebär för institutionens för interna doktorander gällande arbetsmiljö och ledarskap. Medan samverkansdoktorander har en extern huvudarbetsgivare med ansvar för dessa delar.		FUS och studierektor för utbildning på forskarnivå vid institutionen för vårdvetenskap och hälsa

Göteborg den 6 maj 2024

Mona Ringdal

Viceprefekt och Studierektor Utbildning på forskarnivå

Institutionen för Vårdvetenskap och Hälsa, Sahlgrenska Akademin, Göteborgs universitet